

הוראות דיבור ביום "תענית דיבור"

(על פי הרמב"ם, פירוש למסכת אבות פרק א משנה טז)

ישנם חמישה סוגי דיבור:

חלק ראשון: דיבור של מצווה: "ודברת בס". יש מצווה לדבר בדברי תורה ובתפילה.

חלק שני: דיבור אסור בכל ימות השנה: שקרים, רכילות, לשון הרע, קללות ושאר ניבולי פה.

חלק שלישי: דיבור שכדאי להתרחק ממנו: דיבור שאין לאף אחד תועלת ממנו. מספרים סיפורים שקראו בעיתונות, שמעו ברדיו, ראו בטלוויזיה: מה שקוראים: "שיחת סלון" או בשם מדויק יותר "שיחה בטלה".

חלק רביעי: דיבור שכדאי להתקרב אליו: ענייני מוסר וכל דבר שיכול לעורר את הנפש לעבודת ה' (סיפורי חסידים, שירים, מוזיקה, ריקודים – כמובן כאלה שמקרבים לה' ולא חס וחלילה להיפך!).

חלק חמישי: כל מה שנוגע לצרכים של בני אדם: ענייני אוכל, פרנסה, מלבושים וכל שאר דברים הצריכים לגוף האדם. דיבורים אלו מותרים בכל השנה.

על פי רשימה זו אנו נערכים ליום "תענית הדיבור" שלנו:

1. מה מותר לדבר ביום זה: החלק הראשון והחלק הרביעי.

2. מה אסור לדבר ביום זה: החלק השני והחלק השלישי.

3. מה מותר אך רצוי להמעיט ביותר: החלק החמישי.

כלומר: אנו נדבר הרבה בדברי תורה ובתפילה. נעסוק בעניינים המעוררים את הנפש לעבודת ה', נשיר ונרקוד.

נקפיד ביותר על שמירת הלשון, נתרחק מכל דיבורים בטלים ונצמצם ביותר את הדיבור על ענייני צרכי הגוף.

למשל: בזמן סעודת הבוקר: כל השיחות סביב השולחן יהיו רק בדברי תורה ולא בענייני האוכל. מותר לומר לחבר: "תעביר לי בבקשה את השתיה" וכדו' אך לא מדברים על איכות האוכל וכדו'.

מותר לומר למורה באמצע פעילות: "אני צריך לשרותים". זה מסוג הדיבורים של החלק החמישי, שאינם אסורים אך ביום כזה ראוי לצמצם עד כמה שאפשר.

כמובן שמותר לומר "שלום" ו"בוקר טוב" לחבר, שזהו מסוג הדיבור המוסיף קשר בין חברים, ובודאי יש בו מעלה גדולה.

תנאי כניסה ל"תענית דיבור"

1. בתפילת המנחה שלפני התענית (ביום רביעי) – מקבלים בלב לשמור על כללי תענית הדיבור.

2. כל מי שמתתף חייב לבוא בחולצה לבנה!

3. לפני סעודת הבוקר, יעמדו סדרנים ויבקשו מכל תלמיד הצהרה שהוא קיבל על עצמו את כללי התענית וישתדל לעמוד בהם במלוא הרצינות. אין לאף אחד כוונה לנצל יום זה להפוגה מלימודים. רק מי שמרגיש שמסוגל לעמוד במשימה – מוזמן להצטרף.

הרב בני

סדר יום מעודכן ל"תענית דיבור"

7.35 - תפילת שחרית בבית המדרש

8.30 - שיחת פתיחה עם הרב יהודה ברנדס

9.00 - סעודת בוקר חגיגית, כולל דברי תורה ושירה

10.30 - שיחה לקראת הדיון:

חטיבת בנינים: הרב ירמי סטביסקי

חטיבה עליונה: מר ידעיה לוי

11.00 - קבוצות דיון, לפי שכבות, בהנחיית צוות בית הספר (רשימת קבוצות תתלה ביום התענית)

12.00 - שיחת סיכום הקבוצות:

חטיבת בנינים: מר גרשון צין

חטיבה עליונה: הרב בני

12.30 - לימוד משניות ואמירת תהילים.

13.00 - סיכום: הרב ירמי סטביסקי
מנחה וסוף תענית